

—

**Materiał informacyjny
dla Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży**

**Przebieg i wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie
w 2016 r.**

—

Opracowano:
Departament Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	str. 3
II. Przebieg egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie	str. 4
III. Wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie	str. 5
IV. Podsumowanie	str. 25

I. Wprowadzenie

Określenie funkcji egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie zostało zdefiniowane w art. 3 pkt 21 ustawy o systemie oświaty¹, zgodnie z którym egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie to egzamin, który umożliwia uzyskanie świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania świadectw potwierdzających wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie oraz posiadania odpowiedniego poziomu wykształcenia (zasadniczego zawodowego lub średniego) – również dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

Świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie oraz dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe uzyskane po zdaniu egzaminu zawodowego są dokumentami potwierdzającymi posiadanie określonych kwalifikacji i pozwalają na podjęcie pracy w danym zawodzie.

Do 31 sierpnia 2017 r. przeprowadzany będzie egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, tj. tzw. „stary” egzamin zawodowy dla osób, które chcą ponownie przystąpić do tego egzaminu.

Osoby dorosłe w obecnej formule egzaminów zawodowych mają możliwość uzyskania lub uzupełnienia kwalifikacji zawodowych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, których program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodach, w zakresie danej kwalifikacji. Ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, organizowanego przez okręgowe komisje egzaminacyjne. Ponadto osoby dorosłe mają możliwość potwierdzania kwalifikacji poprzez przystąpienie do egzaminu eksternistycznego zawodowego. Osoby, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy oraz przystępujące do egzaminu w trybie eksternistycznym, zdają taki sam egzamin jak uczniowie szkół zawodowych.

---

¹ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 z późn. zm.).

II. Przebieg egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie

Podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie są wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach².

Zdający zdał egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, jeżeli uzyskał:

- 1) z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania oraz
- 2) z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Od 1 września 2015 r. egzamin zawodowy jest przeprowadzany na warunkach i w sposób określony w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw³, a także w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie⁴, wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 44 zzzv ustawy o systemie oświaty.

Obecna formuła egzaminu zawodowego wynika z wyodrębnienia kwalifikacji w zawodach szkolnictwa zawodowego, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego⁵ i polega na możliwości oddzielnego potwierdzania przez ucznia w procesie kształcenia każdej wyodrębnionej w zawodzie kwalifikacji i uzyskania przez niego świadectwa potwierdzającego daną kwalifikację. Po potwierdzeniu wszystkich wyodrębnionych w zawodzie kwalifikacji i ukończeniu szkoły, co jest równoznaczne z uzyskaniem odpowiedniego poziomu wykształcenia, absolwent

---

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184 z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 357).

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (D.U. z 2015 r., poz. 673)

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2012 r., poz. 7 z późn. zm.).

otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe oraz może uzyskać suplement do dyplomu.

Egzamin zawodowy we wszystkich kwalifikacjach obejmuje oprócz części pisemnej, także część praktyczną - wykonanie praktycznego zadania egzaminacyjnego. Ocenie przez egzaminatora podlega efekt końcowy – wyrób, usługa lub dokumentacja, w zależności od zawodu i kwalifikacji.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie przeprowadzany jest w terminach określonych harmonogramie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, określonym w komunikacie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, wydanym na podstawie art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret pierwsze ustawy o systemie oświaty. Harmonogram egzaminów zawodowych na rok 2017 opublikowany został 9 sierpnia 2016 r. i przewiduje organizację części praktycznej egzaminu zawodowego również w czasie ferii i wakacji.

III. Wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie

Zgodnie z Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 27 kwietnia 2015 r. w sprawie harmonogramu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w 2016 roku odbyły się następujące sesje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie:

- w styczniu i lutym
część pisemna – 14 stycznia 2016 r.
część praktyczna – od 15 stycznia do 26 lutego 2016 r.,
- w kwietniu i czerwcu
kwalifikacja Z.22
część pisemna – 11 kwietnia 2016 r.,
część praktyczna – od 12 do 29 kwietnia 2016 r.,
kwalifikacja Z.23
część pisemna – 7 czerwca 2016 r.,
część praktyczna – 8 czerwca 2016 r.,

- w maju, czerwcu i lipcu
część pisemna – 17 czerwca 2016 r.,
część praktyczna – od 30 maja do 6 lipca 2016 r.,
- w sierpniu, wrześniu i październiku
część pisemna – 6 października 2016 r.,
część praktyczna – od 16 sierpnia do 17 października 2016 r.

Rok 2016 był czwartym rokiem, w którym przeprowadzono egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, czyli tzw. „nowy” egzamin zawodowy. W 2016 r. po raz pierwszy do egzaminu przystąpili zdający ze wszystkich klas wszystkich typów szkół zawodowych, w tym po raz pierwszy uczniowie 4. klasy technikum oraz absolwenci technikum.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie przebiegał zgodnie z harmonogramem ustalonym przez Centralną Komisję Egzaminacyjną i okręgowe komisje egzaminacyjne.

W 2016 r. osoby korzystały z możliwości wglądu do swojej pracy egzaminacyjnej. Zgodnie przepisami wprowadzonymi ustawą o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw⁶, podczas dokonywania wglądu, uczeń lub jego rodzice, słuchacz albo absolwent mogli sporządzać notatki i wykonywać fotografie pracy egzaminacyjnej. Dotychczas podczas wglądu możliwe było jedynie sporządzanie notatek i rozmowa z pracownikiem OKE.

Poniżej porównano dane dotyczące wglądów w prace z lat 2015 i 2016.

		liczba wniosków o wgląd		liczba dokonanych wglądów		liczba wniosków o ponowne sprawdzenie pracy		liczba decyzji o zmianie wyniku	
		(osob-arkuszy)	(osób)	(osob-arkuszy)	(osób)	(osob-arkuszy)	(osób)	(osob-arkuszy)	(osób)
2015	egzamin w "starej" formule	293	281	262	252	109	109	13	13
	egzamin w "nowej" formule	2 486	2 398	2 085	2 001	912	912	241	241

⁶ Ustawa z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1010).

2016	egzamin w "starej" formule	38	38	38	38	3	3	0	0
	egzamin w "nowej" formule	1 461	1 423	1 094	1 072	583	583	154	154

W roku 2016 w wydano łącznie 135 750 dyplomów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w 161 zawodach.

Najwięcej dyplomów (powyżej 5 000) wydano w poniższych zawodach:

Zawód	Liczba dyplomów
Technik informatyk	8 877
Technik ekonomista	7 996
Opiekun medyczny	7 204
Technik hotelarstwa	6 706
Technik żywienia i usług gastronomicznych	6 170
Kucharz	5 398

Pojedyncze dyplomy wydano w zawodach takich jak: kowal, mechanik motocyklowy (nowy zawód, w którym kształcenie rozpoczęło się od 1 września 2015 r.), operator urządzeń przemysłu ceramicznego, operator urządzeń przemysłu chemicznego, optyk-mechanik, technik odlewnik.

Mając na uwadze, iż w roku 2016 r. przeprowadzany był zarówno tzw. „nowy” jak i „stary” egzamin zawodowy, poniżej porównano zdawalność w obu rodzajach egzaminów.

Porównanie zdawalności w obu typach egzaminu:

	Zdawalność „starego” egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	Zdawalność „nowego” egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie
2011	66,7%	-
2012	67,5%	-
2013	67,1%	60,02%
2014	67,2%	63,13%
2015	67,8%	71,45%

2016	42,22%*	73,63%
------	---------	--------

* Tylko absolwenci z ubiegłych lat.

Porównanie wyników (przystępowalność, średnie wyniki, zdawalność) z lat 2014 – 2016 „nowego” egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

rok	Przystąpiło cz. pisemna	Przystąpiło cz. praktyczna	Przystąpiło cały egzamin	zdało cz. pisemna	zdało cz. praktyczna	zdało cały egzamin	Zdawalność cz. pisemna	Zdawalność cz. praktyczna	Zdawalność cały egzamin
2014	159 330	163 191	154 579	132 290	114 568	97 583	83,03%	70,20%	63,13%
2015	340 733	346 405	318 793	280 255	282 045	227 787	82,25%	81,42%	71,45%
2016	458 908	460 846	417 633	389 981	362 207	307 516	84,98%	78,60%	73,63%

Poniżej zaprezentowano również zdawalność na przestrzeni lat 2013-2016 egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, a następnie dokonano analizy poszczególnych sesji egzaminacyjnych w 2016 r.

Porównanie liczby kwalifikacji, liczby zdających oraz zdawalności w kolejnych sesjach „nowego” egzaminu:

Sesja	Liczba kwalifikacji	Liczba przystępujących do obu części	Zdawalność
Kwiecień 2013	2	231	42,9%
Maj-czerwiec 2013	28	23 800	60,2%
Sierpień-wrzesień 2013	2	444	93,69%
Październik-listopad 2013	69	2 105	59,76%
Styczeń-luty 2014	78	24 149	53,79%
Maj-lipiec 2014	138	118 489	64,55%
Sierpień-październik 2014	127	11 941	68,03%
Styczeń-luty 2015	146	66 686	69,12%
Maj-lipiec 2015	193	237 150	72,23%
Sierpień-październik 2015	159	14 957	69,56%
Styczeń-luty 2016	212	164 026	70,81%
Kwiecień-czerwiec 2016	2	1 324	98,64%
Maj-lipiec 2016	211	239 074	75,76%

Sierpień-październik 2016	192	13 209	67,77%
----------------------------------	------------	---------------	---------------

Sesja styczeń-luty 2016

Odnosząc się do wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w sesji styczeń-luty 2016, wskazać należy, iż zdawalność uczniów i słuchaczy szkół i placówek publicznych wynosiła ok. 71%, a szkół niepublicznych – ok. 69%, co oznacza, że zdawalność w szkołach i placówkach publicznych była nieznacznie wyższa niż w niepublicznych. Zdawalność absolwentów kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz osób przystępujących w trybie eksternistycznym do egzaminów wynosiła ok. 81%. Wyższa zdawalność tych dwóch grup (w stosunku do uczniów i absolwentów) wynika z faktu, iż są to osoby dorosłe, z doświadczeniem zawodowym. Część pisemna egzaminu dla wszystkich zdających zakończyła się sukcesem dla ok. 85%, a część praktyczna dla ok. 75%. Szczegółowe dane prezentuje poniższe zestawienie.

Zdawalność wg zdających:

	Uczniowie	Kursanci	Eksterni	Absolwenci	Ogółem*
Przystąpiło	155 191	5 835	477	2 523	164 026
Zdało	109 292	4 718	384	1 746	116 140
Nie zdało	45 899	1 117	93	777	47 886
Zdawalność	70,42%	80,86%	80,50%	69,20%	70,81%

* Dane zdających, którzy przystąpili do obu części egzaminu

Najwyższą zdawalność (powyżej 95%) odnotowano w następujących kwalifikacjach:

Lp.	Kwalifikacja	Zawód	Zdawalność	Liczba zdających
1	A.13 Wytwarzanie wyrobów stolarskich	Stolarz, technik technologii drewna	100%	68
2	A.14 Realizacja procesów introligatorskich	Introligator, technik procesów introligatorskich	100%	4
3	A.16 Wytwarzanie, konserwacja i renowacja	Rękodzielnik wyrobów	100%	9

	rękodzielniczych wyrobów włókienniczych	włókienniczych, technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych		
4	B.15 Wykonywanie robót ciesielskich	Cieśla	100%	12
5	B.20 Montaż konstrukcji budowlanych	Monter konstrukcji budowlanych, technik budownictwa	100%	52
6	B.23 Organizacja robót związanych z budową i eksploatacją sieci gazowych	Technik gazownictwa	100%	42
7	R.04 Prowadzenie produkcji pszczelarskiej	Pszczelarz, technik pszczelarz	100%	8
8	S.02 Realizacja nagrań	Technik realizacji nagrań i nagłośnień	100%	10
9	S.09 Przygotowanie i organizacja produkcji filmowej/telewizyjnej	Asystent kierownika produkcji filmowej/telewizyj nej	100%	2
10	T.03 Produkcja wyrobów piekarskich	Piekarz, technik technologii żywności	100%	2
11	T.17 Organizacja i nadzorowanie produkcji wyrobów	Technik przetwórstwa mleczarskiego	100%	26
12	Z.16 Świadczenie usług w zakresie dietetyki	Dietetyk	100%	1
13	Z.04 Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	Opiekun medyczny	96,59%	1755
14	Z.08 Udzielanie pomocy i organizowanie wsparcia osobie niepełnosprawnej	Asystent osoby niepełnosprawnej	96,51%	83
15	Z.14 Prowadzenie działalności profilaktyczno-leczniczej pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentysty oraz utrzymanie gabinetu	Higienistka stomatologiczna	96,38%	133

	w gotowości do pracy i prowadzenie promocji zdrowia			
16	Z.21 Świadczenie usług medycznych w zakresie diagnostyki obrazowej, elektromedycznej i radioterapii	Technik elektroradiolog	96,31%	61
17	S.03 Realizacja nagłośnień	Technik realizacji nagrań i nagłośnień	96,15%	25
18	R.20 Szkolenie i użytkowanie koni	Technik hodowca koni	95,58%	108
19	Z.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka	Opiekunka dziecięca	95,31%	61

Warto zwrócić uwagę na wysoką (prawie 97%) zdawalność bardzo popularnej kwalifikacji Z.04 w zawodzie opiekun medyczny oraz obecność łącznie 6 kwalifikacji z obszaru Z, czyli zawodów medyczno-opiekuńczych, wśród kwalifikacji z najlepszymi wynikami w tej grupie (cały obszar Z to 23 kwalifikacje).

Wyniki dla 10 najpopularniejszych kwalifikacji w sesji styczeń-luty 2016 r. prezentują się następująco:

Lp.	Kwalifikacja	Zawód	Zdawalność	Liczba zdających
1	T.15 Organizacja żywienia i usług gastronomicznych	Technik żywienia i usług gastronomicznych	47,62%	12 116
2	E.14 Tworzenie aplikacji internetowych i baz danych oraz administrowanie bazami	Technik informatyk	67,19%	12 079
3	A.36 Prowadzenie rachunkowości	Technik ekonomista, technik rachunkowości	78,87%	10 158
4	T.12 Obsługa gości w obiekcie	Technik hotelarstwa	94,10%	6 912

	świadczącym usługi hotelarskie			
5	M.42 Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych	Technik pojazdów samochodowych	68,18%	5 843
6	B.30 Sporządzanie kosztorysów oraz przygotowywanie dokumentacji przetargowej	Technik dróg i mostów kolejowych, technik drogownictwa, technik budownictwa	75,83%	5 697
7	Z.13 Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy	64,79%	5 049
8	A.32 Organizacja i monitorowanie przepływu zasobów i informacji w jednostkach organizacyjnych	Technik logistyk	64,62%	4 878
9	M.18 Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych	Mechanik pojazdów samochodowych, technik pojazdów samochodowych	91,85%	4 627
10	E.03 Montaż urządzeń i systemów mechatronicznych	Monter mechatronik, technik mechatronik	83,56%	4 003

Najniższą zdawalność (poniżej 10%) stwierdzono w wymienionych poniżej kwalifikacjach. Należy podkreślić, że łącznie do egzaminu w tych kwalifikacjach przystąpiło 151 osób, czyli 0,09% wszystkich zdających, natomiast w 7 kwalifikacjach, w których nikt nie zdał egzaminu, do egzaminu przystąpiło łącznie 25 osób (w czterech kwalifikacjach przystąpiło po 1 osobie). W przypadku kwalifikacji B.28, A.41, M.37, Z.18 przyczyną tak niskiej zdawalności była część praktyczna, w przypadku kwalifikacji A.44, B.11, E.01, Z.12 część pisemna, natomiast w przypadku kwalifikacji S.04 i Z.12 obie części.

Lp.	Kwalifikacja	Zawód	Zdawalność	Liczba zdających
1	B.28 Organizacja robót związanych z budową i utrzymaniem dróg kolejowych	Technik dróg i mostów kolejowych	6,74%	89
2	A.44 Organizacja i prowadzenie ruchu pociągów	Technik transportu kolejowego	5,88%	34
3	A.41 Organizacja i nadzorowanie procesów wytwarzania wyrobów włókienniczych	Technik włókiennik	0%	5
4	B.11 Wykonywanie izolacji budowlanych	Monter izolacji budowlanych	0%	1
5	E.01 Montaż i utrzymanie linii telekomunikacyjnych	Monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych	0%	2
6	M.37 Organizacja i nadzorowanie procesu odlewniczego	Technik odlewnik	0 %	14
7	S.04 Montaż nagrań dźwiękowych	Technik realizacji dźwięku	0%	1
8	Z.12 Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych i innych świadczeń opieki zdrowotnej w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego oraz prowadzenie edukacji w tym zakresie	Ratownik medyczny	0%	4
9	Z.18 Świadczenie usług medycznych w zakresie protetyki słuchu	Protetyk słuchu	0%	1

Sesja maj-lipiec 2016

Odnosząc się do wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w sesji maj-lipiec 2016, wskazać należy, iż zdawalność uczniów i słuchaczy szkół i placówek publicznych wyniosła ok. 76%, a niepublicznych ok. 73%, więc w szkołach i placówkach publicznych była nieco wyższa. Zdawalność absolwentów kwalifikacyjnych kursów zawodowych wyniosła ok. 83%, a osób przystępujących

w trybie eksternistycznym 85%. Wyższa zdawalność tych dwóch grup (w stosunku do uczniów i absolwentów) wynika z faktu, iż są to osoby dorosłe, z doświadczeniem zawodowym. Część pisemna egzaminu dla wszystkich zdających zakończyła się sukcesem dla ok. 86%, a część praktyczna dla ok. 84%.

	Uczniowie	Kursanci	Eksterni	Absolwenci	Ogółem*
Przystąpiło	215 102	8 131	340	15 501	239 074
Zdało	162 605	6 730	289	11 494	181 118
Nie zdało	52 497	1 401	51	4 007	57 956
Zdawalność	75,59%	82,77%	85,00%	74,15%	75,76%

*Dane zdających, którzy przystąpili do obu części egzaminu.

Najwyższą zdawalność (powyżej 95%) odnotowano w następujących kwalifikacjach:

Lp.	Kwalifikacja	Zawód	Zdawalność	Liczba zdających
1	A.60 Wykonywanie badań analitycznych	Technik analityk	100%	26
2	R.20 Szkolenie i użytkowanie koni	Technik hodowca koni	100%	8
3	S.03 Realizacja nagłośnień	Technik realizacji nagrań i nagłośnień	100%	1
4	A.02 Przygotowywanie surowców i mas ceramicznych	Operator urządzeń przemysłu ceramicznego, technik technologii ceramicznej	100%	1
5	A.03 Formowanie, suszenie i wypalanie półfabrykatów ceramicznych	Operator urządzeń przemysłu ceramicznego, technik technologii ceramicznej	100%	2
6	A.17 Wykonywanie wyrobów koszykarsko-plecionkarskich	Koszykarz-plecionkarz	100%	21

7	A.57 Produkcja mas włóknistych i wytworów papierniczych	Technik papiernictwa	100%	37
8	M.29 Montaż systemów rurociągowych	Monter systemów rurociągowych	100%	3
9	M.45 Diagnostowanie i naprawa motocykli	Mechanik motocyklowy	100%	2
10	R.04 Prowadzenie produkcji pszczelarskiej	Pszczelarz, technik pszczelarz	99,07%	215
11	B.16 Wykonywanie robót zbrojarskich i betoniarskich	Betoniarz-zbrojarz, technik budownictwa	97,60%	167
12	B.20 Montaż konstrukcji budowlanych	Monter konstrukcji budowlanych, technik budownictwa	97,18%	71
13	R.01 Obsługa maszyn stosowanych do prac leśnych	Operator maszyn leśnych	96,55%	29
14	Z.14 Prowadzenie działalności profilaktyczno-leczniczej pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentystry oraz utrzymanie gabinetu w gotowości do pracy i prowadzenie promocji zdrowia	Higienistka stomatologiczna	96,54%	1619
15	M.35 Prowadzenie procesu przeróbki kopalin stałych	Technik przeróbki kopalin stałych	96,49%	57
16	Z.07 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej	Opiekun osoby starszej	95,81%	167
17	A.59 Przygotowywanie sprzętu, odczynników chemicznych i próbek do badań analitycznych	Technik analityk	95,40%	707
18	Z.04 Świadczenie usług opiekuńczych	Opiekun medyczny	95,15%	6222

	osobie chorej i niesamodzielnej			
--	---------------------------------	--	--	--

Analizując powyższe dane, wskazać należy obecność 5 kwalifikacji z obszaru Z, czyli zawodów medyczno-opiekuńczych, wśród kwalifikacji z najlepszymi wynikami (cały obszar Z to 23 kwalifikacje), w tym bardzo popularnej kwalifikacji Z.04.

Wyniki dla 10 najpopularniejszych kwalifikacji:

Lp.	Kwalifikacja	Zawód	Zdawalność	Liczba zdających
1	T.06 Sporządzanie potraw i napojów	Kucharz, technik żywienia i usług gastronomicznych	83,72%	19 407
2	E.13 Projektowanie lokalnych sieci komputerowych i administrowanie sieciami	Technik informatyk, technik teleinformatyk	78,65%	16 606
3	E.12 Montaż i eksploatacja komputerów osobistych oraz urządzeń peryferyjnych	Technik informatyk	81,95%	15 986
4	A.35 Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji	Technik ekonomista	76,04%	8 277
5	A.18 Prowadzenie sprzedaży	Sprzedawca, technik księgarstwa, technik handlowiec	87,84%	7 376
6	M.12 Diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych	Elektromechanik pojazdów samochodowych, technik pojazdów samochodowych	66,58%	7 339
7	A.30 Organizacja i monitorowanie	Technik logistyk	71,24%	6 331

	przepływu zasobów i informacji w procesach produkcji, dystrybucji i magazynowania			
8	M.18 Diagnostyka i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych	Mechanik pojazdów samochodowych, technik pojazdów samochodowych	45,99%	6 521
9	A.31 Zarządzanie środkami technicznymi podczas realizacji procesów transportowych	Technik logistyk	73,68%	6 295
10	Z.04 Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	Opiekun medyczny	95,15%	6 222

Najniższą zdawalność (poniżej 10%) stwierdzono w wymienionych poniżej kwalifikacjach (wyodrębnionych w zawodach). Należy podkreślić, że w dwóch kwalifikacjach, w których żadna z osób przystępujących nie zdała obu części egzaminu, łącznie do egzaminu przystąpiły jedynie 3 osoby. W przypadku kwalifikacji A.44 i E.01 przyczyną tak niskiej zdawalności była część praktyczna, natomiast w przypadku A.04 część pisemna.

Kwalifikacja	Zawód	Zdawalność	Liczba zdających
A.44 Organizacja i prowadzenie ruchu pociągów	Technik transportu kolejowego	4,05%	173
A.04 Wytwarzanie wyrobów włókienniczych	Operator maszyn w przemyśle włókienniczym, technik włókiennik	0%	2
E.01 Montaż i utrzymanie linii telekomunikacyjnych	Monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych	0%	1

Analizując wyniki tej sesji należy zwrócić uwagę na fakt, iż w porównaniu do sesji styczeń-luty i maj-lipiec, do tej sesji przystąpiło ponad 10-krotnie mniej osób, z których około połowa to absolwenci kwalifikacyjnych kursów zawodowych (natomiast w dwóch głównych sesjach to uczniowie stanowią zdecydowaną większość – ok. 90% – zdających). Dodatkowo, jak pokazują analizy z lat ubiegłych, znaczna część przystępujących w tej sesji, to osoby przystępujące ponownie. Wyniki w tej sesji są reprezentatywne dla grupy osób, która przystąpiła do egzaminu w tej sesji, natomiast nie należy wyciągać ogólnych wniosków dotyczących poziomu kształcenia w szkołach czy wyników egzaminu w poszczególnych kwalifikacjach na podstawie tej sesji.

Zdawalność uczniów i słuchaczy szkół i placówek publicznych wynosiła ok. 55%, a szkół niepublicznych – ok. 56%. Zdawalność absolwentów kwalifikacyjnych kursów zawodowych wynosiła ok. 82%, a osób przystępujących w trybie eksternistycznym wynosiła ok. 79%. Wyższa zdawalność tych dwóch grup (w stosunku do uczniów i absolwentów) wynika z faktu, iż są to osoby dorosłe, z doświadczeniem zawodowym. Część pisemna egzaminu dla wszystkich zdających zakończyła się sukcesem dla ok. 71%, a część praktyczna dla ok. 58%.

Zdawalność wg zdających:

	Uczniowie	Kursanci	Eksterni	Absolwenci	Ogółem*
Przystąpiło	6 095	6 113	14	987	13 209
Zdało	3 668	5 038	11	235	8 952
Nie zdało	2 427	1 075	3	752	4 257
Zdawalność	60,18%	82,41%	78,57%	23,81%	67,77%

*Dane zdających, którzy przystąpili do obu części egzaminu

Najwyższą zdawalność (powyżej 95%) odnotowano w następujących kwalifikacjach:

Lp.	Kwalifikacja	Zawód	Zdawalność	Liczba zdających

1	A.10 Wykonywanie wyrobów tapicerowanych	Tapicer	100%	1
2	A.63 Organizacja i prowadzenie archiwum	Technik archiwista	100%	5
3	A.66 Świadczenie usług pocztowych, finansowych i kurierskich oraz w zakresie obrotu towarowego	Technik usług pocztowych i finansowych	100%	2
4	B.01 Eksploatacja maszyn i urządzeń drogowych	Mechanik maszyn i urządzeń drogowych	100%	2
5	B.09 Wykonywanie robót związanych z montażem i remontem instalacji sanitarnych	Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, Technik urządzeń sanitarnych	100%	21
6	B.16 Wykonywanie robót zbrojeniowych i betoniarskich	Betoniarz-zbrojarz, Technik budownictwa	100%	4
7	E.04 Użytkowanie urządzeń i systemów mechatronicznych	Monter mechatronik	100%	5
8	M.17 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń	Mechanik-monter maszyn i urządzeń, Technik mechanik	100%	9
9	M.28 Wykonywanie prac lakierniczych	Lakiernik	100%	3
10	M.45 Diagnostowanie i naprawa motocykli	Mechanik motocyklowy	100%	13
11	R.04 Prowadzenie produkcji pszczelarskiej	Pszczelarz, Technik pszczelarz	100%	29
12	S.01 Wykonywanie i naprawa wyrobów złotniczych i jubilerskich	Złotnik-jubiler	100%	17
13	S.02 Realizacja nagrań	Technik realizacji nagrań i nagłośnień	100%	1
14	S.03 Realizacja nagłośnień	Technik realizacji nagrań i nagłośnień	100%	9

15	S.09 Przygotowanie i organizacja produkcji filmowej/telewizyjnej	Asystent kierownika produkcji filmowej/telewizyjnej	100%	1
16	Z.05 Świadczenie usług opiekuńczych	Opiekunka środowiskowa	100%	10
17	Z.06 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej	Opiekun w domu pomocy społecznej	100%	6
18	Z.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka	Opiekunka dziecięca	100%	1
19	Z.12 Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych i innych świadczeń opieki zdrowotnej w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego oraz prowadzenie edukacji w tym zakresie	Ratownik medyczny	100%	1
20	M.11 Eksploatacja złóż podziemnych	Górnik eksploatacji podziemnej, Technik górnictwa podziemnego	98%	53
21	R.14 Użytkowanie zasobów leśnych	Technik leśnik	98%	53
22	B.18 Wykonywanie robót murarskich i tynkarskich	Murarz-tynkarz, Technik budownictwa	98%	88
23	M.02 Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, Technik mechanizacji rolnictwa	97%	156
24	E.24 Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych	Technik elektryk	96%	110
25	A.18 Prowadzenie sprzedaży	Sprzedawca, Technik księgarstwa,	96%	101

		Technik handlowiec		
26	R.20 Szkolenie i użytkowanie koni	Technik hodowca koni	96%	23
27	A.12 Wykonywanie usług krawieckich	Krawiec, Technik technologii odzieży	96%	89
28	A.19 Wykonywanie zabiegów fryzjerskich	Fryzjer, Technik usług fryzjerskich	95%	103

Wyniki dla 10 najpopularniejszych kwalifikacji:

Lp.	Kwalifikacja	Zawód	Zdawalność	Liczba zdających
1	R.03 Prowadzenie produkcji rolniczej	Rolnik, Technik agrobiznesu, Technik rolnik	93%	1459
2	E.12 Montaż i eksploatacja komputerów osobistych oraz urządzeń peryferyjnych	Technik informatyk	62%	434
3	A.30 Organizacja i monitorowanie przepływu zasobów i informacji w procesach produkcji, dystrybucji i magazynowania	Technik logistyk	28%	427
4	T.15 Organizacja żywienia i usług gastronomicznych	Technik żywienia i usług gastronomicznych	18%	409
5	A.61 Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy	Technik usług kosmetycznych	57%	377
6	R.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej	Technik rolnik	51%	336
7	M.19 Użytkowanie obrabiarek skrawających	Operator obrabiarek skrawających, Technik mechanik	94%	331
8	A.65 Rozliczanie wynagrodzeń i danin publicznych	Technik rachunkowości	74%	323

9	E.07 Montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych	Elektromechanik, Elektryk, Technik elektryk	55%	308
10	A.31 Zarządzanie środkami technicznymi podczas realizacji procesów transportowych	Technik logistyk	64%	297

Najniższą zdawalność (poniżej 10%) stwierdzono w wymienionych poniżej kwalifikacjach. Należy podkreślić, że łącznie do egzaminu w tych 19 kwalifikacjach przystąpiło 443 osób, co daje średnio 23 zdających, ale w 12 kwalifikacjach przystąpiło nie więcej niż 5 osób. W 15 kwalifikacjach, w których nikt nie zdał egzaminu, do egzaminu przystąpiło łącznie 77 osób (w siedmiu kwalifikacjach przystąpiło po 1 osobie). W przypadku kwalifikacji A.15, A.33, A.44, A.45, A.56, A.69, B.28, R.24, T.16 przyczyną tak niskiej zdawalności była część praktyczna, w przypadku kwalifikacji B.24, M.31, R.25, Z.20 część pisemna, natomiast w przypadku kwalifikacji A.54, E.14, E.16, E.19, R.18, T.10 obie części.

Lp.	Kwalifikacja	Zawód	Zdawalność	Liczba zdających
1	A.15 Realizacja procesów drukowania z form drukowych	Drukarz, technik procesów drukowania	0%	1
2	A.33 Obsługa podróźnych w portach i terminalach	Technik eksploatacji portów i terminali	0%	5
3	A.44 Organizacja i prowadzenie ruchu pociągów	Technik transportu kolejowego	0%	30
4	A.45 Planowanie i realizacja przewozów kolejowych	Technik transportu kolejowego	0%	3
5	A.56 Organizacja i kontrolowanie procesów technologicznych w przemyśle chemicznym	Technik technologii chemicznej	0%	11

6	A.69 Eksploatacja środków transportu drogowego	Technik transportu drogowego	0%	1
7	B.24 Organizacja robót związanych z montażem i eksploatacją instalacji gazowych	Technik gazownictwa	0%	1
8	B.28 Organizacja robót związanych z budową i utrzymaniem dróg kolejowych	Technik dróg i mostów kolejowych	0%	1
9	E.16 Montaż i eksploatacja sieci rozległych	Technik informatyk	0%	12
10	M.31 Wykonywanie obsługi liniowej i hangarowej statków powietrznych	Technik mechanik lotniczy	0%	1
11	R.24 Organizacja i prowadzenie robót melioracyjnych	Technik inżynierii środowiska i melioracji	0%	1
12	R.25 Wykonywanie prac geologicznych	Technik geolog	0%	1
13	T.10 Organizacja usług gastronomicznych	Kelner	0%	2
14	T.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji wyrobów spożywczych	Technik technologii żywności	0%	4
15	Z.20 Wykonywanie dezynfekcji i sterylizacji medycznej	Technik sterylizacji medycznej	0%	3
16	R.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych	Technik ogrodnik	6%	50
17	E.19 Projektowanie i programowanie urządzeń i systemów mechatronicznych	Technik mechatronik	8%	51
18	A.54 Przygotowywanie materiałów graficznych do procesu drukowania	Technik cyfrowych procesów graficznych	8%	73
19	E.14 Tworzenie aplikacji internetowych i baz danych oraz	Technik informatyk	8%	192

	administrowanie bazami			
--	------------------------	--	--	--

Centralna Komisja Egzaminacyjna, w celu zapewnienia wysokiego poziomu w zakresie organizacji i przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie podejmuje szereg działań:

1. Do sesji maj-lipiec 2016 przygotowano znacznie więcej arkuszy dla kwalifikacji w zawodach popularnych, m.in. technik informatyk, technik mechatronik, technik rolnik. Dla samego zawodu technik informatyk na sesję maj-lipiec 2016 przygotowano łącznie 45 arkuszy w trzech kwalifikacjach (E.12, E.13 i E.14).

Poniżej przedstawiono porównanie liczby arkuszy w 41 kwalifikacjach, dla których egzaminy trwały więcej niż 1 dzień.

Liczba arkuszy	2015			2016		
	Sesja 15.01 Wersje arkuszy	Sesja 15.05 Wersje arkuszy	Sesja 15.08 Wersje arkuszy	Sesja 16.01 Wersje arkuszy	Sesja 16.05 Wersje arkuszy	Sesja 16.08 Wersje arkuszy
	61	71	49	94	198	72

2. Uczestniczono i organizowano spotkania dotyczące egzaminów zawodowych celem usprawnienia ich organizacji (14 marca 2016 r. dyrektor oraz wicedyrektor CKE wraz z Sekretarzem Stanu oraz Dyrektorem Departamentu Kształcenia zawodowego i Ustawicznego MEN wzięli udział w IV Ogólnopolskiej Konferencji Dyrektorów i Nauczycieli Szkół Zawodowych i CKP w Łodzi. 17 maja 2016 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami szkół leśnych prowadzonych przez Ministra Środowiska, w którym uczestniczyli Pełnomocnik Ministra Środowiska ds. Białowieży oraz dyrekcja i ekspert CKE).
3. 15 września 2016 r. odbyło się spotkanie ekspertów i kierownictwa Wydziału Egzaminów Zawodowych z przedstawicielami OKE, autorami, recenzentami, egzaminatorami z zakresu kwalifikacji E.18 w zawodzie technik mechatronik.

Spotkanie miało na celu omówienie problemów związanych z egzaminami w zakresie zawodów mechatronicznych (ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji E.18), w tym omówienie zmiany modelu w kwalifikacji E.18 od 2017 r. Ponadto od 1 września 2016 r. w WEZ CKE zatrudniony jest nowy ekspert z zakres mechatroniki, będący wcześniej nauczycielem, asystentem technicznym i egzaminatorem.

4. W nowej perspektywie finansowej (2014–2020), w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), Centralnej Komisji Egzaminacyjnej powierzono realizację projektu pozakonkursowego „Rozwój banków zadań do egzaminu zawodowego”, w ramach którego przewidziana jest szeroko zakrojona współpraca z pracodawcami przy opracowywaniu zadań egzaminacyjnych, obejmująca ich udział na każdym etapie, od tworzenia zadania, poprzez jego recenzję, aż do pełnienia funkcji egzaminatora. W ramach projektu powstanie 51 500 zadań egzaminacyjnych do końca roku 2018. Ze względu na zmiany w systemie oświaty, w tym w szkolnictwie zawodowym, zamówienie na zadania zostało podzielone na dwa etapy, tak aby można było opracować zadania również do nowych podstaw programowych, nowych zawodów i nowych typów szkół.

IV. Podsumowanie

Zmiany w systemie oświaty, wprowadzone ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 60) zakładają usprawnienia w zakresie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. W stosunku do obecnego stanu prawnego określającego zasady przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie proponuje się nowe rozwiązania polegające m.in. na:

1. dodaniu w definicji egzaminu dwóch rodzajów wykształcenia (zasadniczego branżowego oraz średniego branżowego), które uprawniają do uzyskania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje

zawodowe w przypadku uzyskania świadectw potwierdzających wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie;

2. rozszerzeniu katalogu osób uprawnionych, dla których przeprowadzany jest egzamin, w związku ze zmianą ustroju szkolnego, zakładającą wprowadzenie nowych typów szkół, tj. 5-letniego technikum, 3-letniej branżowej szkoły I stopnia i 2-letniej branżowej szkoły II stopnia;
3. doprecyzowaniu przepisu dotyczącego terminu przeprowadzania egzaminu poprzez określenie, że w przypadku części praktycznej tego egzaminu jest on przeprowadzany w szczególności w okresie ferii letnich lub zimowych;
4. wprowadzeniu zmian porządkujących, mających na celu usprawnienie organizacji egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie;
5. zapewnieniu możliwości absolwentom branżowej szkoły II stopnia przystępowania do egzaminu maturalnego. Aby uzyskać świadectwo dojrzałości, będą zobowiązani do zdania egzaminu maturalnego przeprowadzanego, podobnie jak w przypadku absolwentów liceów ogólnokształcących i techników, z trzech przedmiotów obowiązkowych (języka polskiego, matematyki i języka obcego) oraz uzyskania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie. Tym samym absolwent branżowej szkoły II stopnia w miejsce obowiązkowego przedmiotu dodatkowego (z zakresu kształcenia ogólnego) przystąpi do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie. Jednocześnie absolwent BSII będzie miał możliwość przystąpienia do egzaminu z przedmiotu dodatkowego. Absolwenci branżowej szkoły II stopnia, którzy uzyskają świadectwo dojrzałości będą mogli kontynuować naukę na studiach.